

Treasurystatuut 2025 gemeente Borne

Inleiding

De gemeente Borne onderkent het belang van een verantwoord en adequaat beheer van haar financiële middelen. De gemeente streeft er daarom naar om haar activiteiten op het gebied van treasury zo transparant en beheersbaar mogelijk in te richten.

Onder treasury wordt verstaan:

“Het sturen, beheersen van, het verantwoorden van en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële positie en de hieraan verbonden risico's.”

Het treasurystatuut kan beschouwd worden als een nadere uitwerking van de geldende externe en interne regelgeving. Bij het opstellen van dit statuut is rekening gehouden met het relevante wettelijke kaders zoals opgenomen in de Gemeentewet, de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO), de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (RUDDO), de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden, het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV), de Wet Houdbare Overheidsfinanciën en de Financiële verordening artikel 212 GW van de gemeente Borne (hierna: Financiële Verordening).

Het treasurystatuut vormt het kader voor de uitvoering van het treasurybeleid. Het treasurybeleid ondersteunt, als onderdeel van het financieel beleid, de uitvoering van de publieke taak en biedt waarborgen voor de financiële continuïteit van de gemeente op korte en lange termijn. In dit voorliggende treasurystatuut wordt de “beleidsmatige infrastructuur” van de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten. Het statuut maakt een objectieve en transparante verantwoording vooraf en achteraf mogelijk.

Het treasurystatuut kan gesplitst worden in twee delen, te weten deel 1 (hoofdstukken 2 t/m 5) heeft betrekking op het beleidskader waarin als eerste het begrippenkader en de doelstellingen van de treasuryfunctie van de gemeente zijn geformuleerd. Deze worden vervolgens geconcretiseerd voor de verschillende deelgebieden van treasury: kasbeheer, gemeentefinanciering en risicobeheer.

Deel 2 (hoofdstuk 6) heeft betrekking op het beheersdeel van de treasuryfunctie, waarin de administratieve organisatie en interne controle van de treasuryfunctie aan de orde komen. Daarbij ligt het accent op de eenduidigheid omtrent de verdeling van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Tot slot worden de uitgangspunten vastgelegd voor de informatievoorziening die noodzakelijk is om het gehele proces beheersbaar en meetbaar te maken en te houden.

In dit treasurystatuut is ervoor gekozen om de toelichting op de artikelen niet in een aparte memorie van toelichting op te nemen (zoals in de voorgaande versie uit 2021), maar onder de relevante artikelen zelf. Dit om de leesbaarheid en begrijpelijkheid van deze materie te vergroten.

Naast het treasurystatuut neemt de gemeente jaarlijks een treasuryparagraaf op in de paragraaf financiering van zowel de programmabegroting als de jaarrekening. Hierin worden de specifieke beleidsvoornemens respectievelijk de uitvoering van het beleid op het gebied van treasury toegelicht.

1. Beleid, doelstellingen en uitgangspunten

1.1. Beleid

Conform artikel 212 van de Gemeentewet heeft de gemeenteraad van Borne de Financiële verordening vastgesteld.

In het artikel Treasury van de Financiële verordening van de gemeente Borne wordt ingegaan op het treasurystatuut en worden vereisten gesteld aan het treasurystatuut van de gemeente Borne. Hieronder de teksten vanuit het artikel:

1. De treasuryfunctie dient tot het verzekeren van duurzame toegang tot de financiële markten, het beperken van de financiële risico's, het minimaliseren van de kosten die gepaard gaan met treasury en het aantrekken van voldoende middelen voor het uitvoeren van de begroting.
2. Het college zorgt voor een actueel treasurystatuut en stelt het statuut vast en stuurt deze ter kennisgeving aan de gemeenteraad. Het treasurystatuut bevat in ieder geval:
 - a. de uitgangspunten voor het beheer van risico's die gepaard gaan met treasury;
 - b. de uitgangspunten voor het aantrekken en uitzetten van zowel kort als lang geld;

- c. de uitgangspunten voor het verstrekken van garantstellingen;
- d. de regels voor taken en bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
- e. de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening.

1.2. Algemene doelstellingen van de treasuryfunctie

Artikel 1. Doelstellingen van de treasuryfunctie

De treasuryfunctie van de gemeente dient tot:

- a. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- b. Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- c. Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- d. Het renterisico beperken en een zo gunstig mogelijk renteresultaat behalen binnen de kaders van de wet FIDO en de limieten en richtlijnen van dit treasurystatuut en de Wet HOF;
- e. Het waarborgen dat de taken en verantwoordelijkheden op het gebied van treasury duidelijk worden geregeld.

Het treasurybeleid is onderdeel van het algemene financiële beleid van de gemeente Borne. Het treasurybeleid van de gemeente kent een risicomijdende, duurzame en maatschappelijk verantwoorde strategie welke past binnen de kaders van de hogere regelgeving. Bij de uitvoering van de treasuryfunctie worden de volgende algemene doelstellingen in acht genomen:

Duurzaam toegang tot financiële markten

In de eerste plaats dient de treasurer ervoor te zorgen dat de gemeente duurzaam toegang heeft tot de financiële markten tegen acceptabele condities. De treasurer dient te waarborgen dat de gemeente Borne duurzaam in staat is de voor haar activiteiten benodigde middelen aan te trekken c.q. haar overtollige middelen uit te zetten op de rekening-courant bij het Rijk (schatkistbankieren) of bij decentrale overheden, niet zijnde de toezichthoudende provincie Overijssel.

Minimalisatie van risico's

Ten tweede is het de taak van de treasurer om risico's tegen acceptabele condities te beperken. De financiële risico's die de gemeente loopt zijn renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, interne liquiditeitsrisico's en valutarisico's. In hoofdstuk 5 wordt aangegeven op welke wijze dit wordt gewaarborgd.

Minimalisatie van kosten

De derde doelstelling van de treasuryfunctie is het minimaliseren van de kosten bij het beheren van de geldstromen en de financiële posities. Deze kosten bestaan o.a. uit rentekosten, provisies en kosten van het betalingsverkeer. Het is de taak van de treasurer het beheer zo efficiënt mogelijk uit te voeren.

Optimalisatie renteresultaat

Tot slot streeft de treasurer er naar om de renteresultaten te optimaliseren. Dit betekent dat gestreefd wordt naar zo hoog mogelijke renteopbrengsten c.q. zo laag mogelijke rentekosten. Dit zonder daarbij meer dan normale risico's te lopen. De prioriteiten van de treasuryfunctie liggen in eerste instantie bij het beheersen en beperken van financiële risico's; de treasuryfunctie is immers geen profit center.

Waarborgen van taken en verantwoordelijkheden

De aanzienlijke risico's binnen de treasuryfunctie vragen om een gedegen beheersing van de geldstromen. Het is daarom van belang om taken en verantwoordelijkheden van de gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie eenduidig te regelen.

1. De gemeenteraad heeft een kaderstellende en controlerende functie. Ten aanzien van het treasurybeleid gaat het om vaststelling van de financiële verordening en het vaststellen van de uitgangspunten van het treasurybeleid, zoals vastgelegd in dit treasurystatuut. Daarbij dient de gemeenteraad zich voldoende bewust te zijn van de (kritische) vragen die zij ten aanzien van treasury kan of moet stellen om het toezicht op de uitvoering van het treasurybeleid goed te kunnen uitvoeren.
2. Het college is verantwoordelijk voor de dagelijkse treasury activiteiten. Daarbij heeft zij een initierende rol en zorgt zij voor de beleidsmatige inkadering van de treasuryfunctie binnen de vigerende kaders van landelijke- en gemeentelijke wetgeving. Onderdeel daarvan is het vaststellen van nadere uitvoeringsregels zoals uitvoeringsregels voor het geldstromenbeheer, leningsvoorwaarden e.d.. Ook bepaalt het college welke risico's met betrekking tot treasury acceptabel zijn en welke afgedekt dienen te worden. Dit in relatie tot de door de wet en gemeenteraad geschetste risicokaders.

3. Op ambtelijk niveau wordt zorg gedragen voor de uitvoering van de treasuryfunctie binnen de door het bestuur (gemeenteraad en college) vastgestelde beleidsmatige kaders.

1.3. Uitgangspunten bij de treasuryfunctie

Artikel 2. Algemene uitgangspunten bij de treasuryfunctie

Het treasurybeleid wordt uitgevoerd binnen de volgende algemene voorwaarden:

- a. Het college of de gemeenteraad verstrekken géén geldleningen, met uitzondering van de leningen die de gemeente bij de Stichting SVn (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting) heeft ondergebracht;
- b. Het college van B&W verstrekt geen garanties; tenzij de garantstelling gedaan wordt uit hoofde van de 'gemeentelijke publieke taak' en voldaan wordt aan voorwaarden zoals vermeld in de toelichting bij dit artikel;
- c. Financiering met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen te gebruiken teneinde de renterisico's en het renteresultaat te optimaliseren;
- d. Er worden geen financieringen aangegaan met enkel het doel het aangetrokken geld weg te zetten tegen een hoger rendement;

De Wet Fido geeft twee belangrijke beleidsmatige uitgangspunten voor treasury. Dit betreft enerzijds de 'publieke taak' waarvoor leningen en garanties dienen en anderzijds het prudente karakter van (overige) uitzettingen. Er is dus een specifiek onderscheid tussen het verstrekken van leningen 'uit hoofde van de publieke taak' en het uitzetten van middelen 'uit hoofde van treasury'.

Geen leningen verstrekken

Het beleid van de gemeente Borne is om geen geldleningen te verstrekken aan derden. Hierbij is het niet van belang of het wel of niet past binnen het gemeentelijke beleid uit hoofde van de publieke functie.

Gemeentelijke publieke taak

De wet stelt geen eisen aan het verstrekken van garanties uit hoofde van de gemeentelijke publieke taak. De gemeente Borne kan – gemotiveerd en transparant – in principe zelf bepalen wat onder de gemeentelijke publieke taak moet worden verstaan. Een gemeentelijke publieke taak is een taak die in het algemeen belang wordt uitgevoerd. Hoewel de definitie zeer simpel is, is het vaak onduidelijk wat het begrip in de praktijk betekent; dit kent een spanningsveld. Van een verstrekking kan sprake zijn indien:

1. het doel waarvoor de garantie wordt gevraagd door het college van B&W wordt gerekend tot die beleidsterreinen of thema's waarvoor het gemeentebestuur (gemeenteraad en het college) zich volgens het bestuursakkoord, de begroting of andere beleidsstukken inzet;
2. er naar het oordeel van het college van B&W een relevant maatschappelijk doel wordt gediend, en;
3. het afgeven van de garantie naar het oordeel van B&W ten goede komt aan de inwoners van de gemeente Borne.

Prudent karakter

De Wet Fido geeft (in artikel 2, lid 2) aan dat bij het uitzetten van (tijdelijk) overtollige liquiditeiten en bij het gebruik van financiële derivaten sprake dient te zijn van prudent beheer. Hiervan is sprake omdat overtollige middelen in 's Rijks schatkist mogen worden aangehouden of als leningen aan (decentrale) overheden worden verstrekt. Ook is het gebruik van derivaten niet toegestaan.

Garantstellingen

Ons beleid is geen garantstellingen af te geven, tenzij het past binnen de gemeentelijke publieke taak en aan bepaalde voorwaarden voldaan wordt.

Bij het verstrekken van garantstellingen gelden de volgende voorwaarden:

1. Uitgangspunt is dat de 'gemeentelijke publieke taak' wordt gediend;
2. Garantstelling aan natuurlijke personen is niet toegestaan;
3. Conform het mandaatbesluit van de gemeente Borne is het nemen van besluiten over het dan al niet verstrekken van garantstellingen aan het college van B&W.
4. De garantstelling moet passen binnen de hiervoor geldende nationale en internationale kaders, waaronder de wet FIDO en de bepalingen die van toepassing zijn op staatssteun;
5. De garantstelling wordt alleen verstrekt indien de aanvrager onvoldoende zekerheden heeft om via een commerciële bank een geldlening aan te trekken zonder gemeentegarantie. Dit dient te worden aangetoond middels tenminste 2 offertes of bankverklaringen met daarin opgenomen

- de redenen waarom geen lening (tegen aanvaardbare voorwaarden) kan verstrekken zonder gemeentegarantie;
6. De aanvrager kan geen of slechts gedeeltelijk beroep doen op een waarborgfonds of een andere financieringsregeling. Wanneer een waarborgfonds slechts gedeeltelijk kan waarborgen, mag de gemeente maximaal voor het resterende deel een garantstelling afgeven;
 7. Er vindt onderzoek plaats naar het financieel risico dat het verlenen van de garantstelling met zich meebrengt en hoe deze zich verhoudt tot de stand van de gemeentelijke financiën en het meerjarig financieel kader, dit ook in relatie tot het gemeentelijk weerstandsvermogen. De uitkomst van dit onderzoek weegt zwaar mee bij het besluit over de aanvraag;
 8. De verstrekker van de lening heeft een onderpand bedongen bij het aangaan van de leningovereenkomst;
 9. De looptijd van de lening is maximaal gelijk aan de technische levensduur van de objecten die de gemeente tot zekerheid strekken voor de verleende garantie, tot een maximum van 30 jaar. Er is sprake van een jaarlijkse aflossing op de lening;
 10. De geldnemer gaat akkoord met door het college te stellen nadere bepalingen en voorwaarden voor het verstrekken van garanties.

2. Uitvoering van treasuryfunctie

Kasbeheer omvat alle activiteiten die verband houden met de optimalisatie van financiële stromen tussen de gemeente, de bank en derden. Er wordt daarbij onderscheid gemaakt tussen geldstromenbeheer, saldobehoor en liquiditeitenbeheer.

Artikel 3. Geldstromenbeheer

De kosten van het geldstromenbeheer worden als volgt geminimaliseerd:

- a. Het liquiditeitsgebruik wordt beperkt door de geldstromen op gemeenteniveau, in relatie tot de liquiditeitsplanning, op elkaar af te stemmen;
- b. Er wordt op toegezien dat de liquiditeitspositie voldoende is om een tijdige nakoming van verplichtingen te kunnen garanderen;
- c. Het betalingsverkeer wordt zoveel mogelijk elektronisch uitgevoerd door één bank.
- d. De keuze voor het aantrekken van kortlopende of langlopende middelen is afhankelijk van het bedrag, het doel van de uitgave en de geldende rentepercentages waarbij we de wettelijke kaders in acht nemen.

Geldstromenbeheer omvat alle activiteiten die nodig zijn om gelden (liquiditeiten) over te boeken zowel binnen de gemeente als tussen de gemeente en derden (betalingsverkeer). Een actief beheer van geldstromen en posities op bankrekeningen kan besparingen opleveren.

Minimaliseren kosten

Voor een efficiënt betalingsverkeer stemt de treasurer van de gemeente Borne de geldstromen op elkaar af door de betalingsdata en de uitgaande geldstromen af te stemmen op de verwachte ontvangsten. Hiermee wordt voorkomen dat de gemeente rentekosten moet maken door het tijdelijk aantrekken van gelden, of een renteverlies door het tijdelijk onttrekken van middelen in de uitzettingsportefeuille om betalingen te kunnen financieren.

Beperken kosten betalingsverkeer

Om de externe verwerkingskosten van geldstromen te beperken laat de gemeente Borne haar betalingsverkeer zoveel als mogelijk uitvoeren door één bank. De kosten van het overboeken van gelden tussen verschillende banken wordt hiermee beperkt.

Keuze kortlopende of langlopende leningen

De keuze voor het aantrekken van kortlopende of langlopende gelden wordt elke keer afgewogen als externe financiering nodig is. De afwegingspunten bij deze keuze zijn het bedrag, het doel van de uitgave en het geldende rentepercentage. Uiteraard worden de wettelijke kaders hierbij in acht genomen.

Artikel 4. Saldo- en liquiditeitenbeheer

Bij het aantrekken en uitzetten van middelen uit hoofde van de treasury functie voor een periode korter dan een jaar gelden voor het saldobehoor en het liquiditeitenbeheer de volgende specifieke richtlijnen:

- a. De gemeente streeft naar concentratie van de liquiditeiten binnen één rentecompensatie circuit bij de bank met de gunstigste condities;

- b. Indien er een liquiditeitsbehoefte ontstaat, kan de gemeente kortlopende middelen aantrekken. Hierbij wordt de kasgeldlimiet niet overschreden (conform artikel 10 lid 1);
- c. Toegestane instrumenten bij het aantrekken van kortlopende middelen zijn kasgeldleningen en krediet in rekening courant;
- d. Toegestane instrumenten bij het extern uitzetten van gelden voor een periode korter dan één jaar zijn kasgeldleningen aan derden indien dit opportuun is (overheid & semi-overheid);
- e. De gemeente vraagt bij minimaal 3 instellingen offertes op alvorens middelen worden aangetrokken of uitgezet met een looptijd korter dan één jaar. Ontvangen offertes worden door de gemeente schriftelijk vastgelegd.

Saldobeheer

Omdat de rentecondities op de rekening courant onvoldoende aantrekkelijk zijn is het van belang om geen hoge saldi op deze bankrekeningen aan te houden. Het zo optimaal sturen op dagelijkse kasoverschotten en -tekorten, met als uitgangspunt het minimaliseren van de rentekosten en het maximaliseren van de rentebaten is dé doelstelling van saldobeleer.

Rentecompensatiecircuit

Om het saldobeleer zo efficiënt mogelijk te organiseren wordt het aantal banken en bankrekeningen zoveel mogelijk beperkt. De verschillende bankrekeningen die worden aangehouden bij een bepaalde bank worden zoveel mogelijk ondergebracht in een zogenaamd rentecompensatiecircuit. In die situatie worden de aangehouden posities op de verschillende bankrekeningen gesaldeerd weergegeven op de concernrekening. Hierdoor zal het beheer van de diverse bankrekeningen beperkt blijven tot de hoofd-rekening.

Liquiditeitenbeheer

Het liquiditeitenbeheer tracht door middel van het opstellen van een prognose van de verwachte in- en uitgaande geldstromen (de liquiditeitsplanning) de financieringsbehoefte tot de periode van 1 jaar inzichtelijk te maken. Dit gebeurt om de minimale liquiditeitspositie te kunnen vaststellen teneinde op elk willekeurig tijdstip aan de behoefte aan geldmiddelen te kunnen voldoen en tevens het renteresultaat te kunnen optimaliseren. Met deze renteoptimalisatie wordt bedoeld dat tijdelijke tekorten (korter dan één jaar) worden opgevangen door geld aan te trekken tegen minimale kosten en dat tijdelijke overschotten tegen maximale opbrengsten en met minimale risico's worden uitgezet.

Kortlopende financiering

Met betrekking tot het proces van het aangaan van korte termijn financiering geldt het volgende:

- a. Voor het afsluiten van financiering voor één jaar of korter wordt vastgehouden aan het kader om bij minimaal drie instellingen offertes op te vragen;
- b. Offertes worden via email door de kassier aangevraagd.
- c. De treasurer houdt een digitaal logboek bij waarin het volgende wordt vastgelegd:
 - 1. Onderbouwing van de noodzaak om tot aantrekken van "kort geld" over te gaan (liquiditeitsplanning).
 - 2. Vastlegging van de offertes door de kassier, waarbij vermeld wordt op welke datum bij welke financiële instelling offertes zijn opgevraagd en welke offertes zijn verkregen.

De financiering van de gemeente is een van de primaire taken van de treasuryfunctie. Doelstellingen zijn het bepalen van de lange termijn financieringsbehoefte en het optimaliseren van het renteresultaat op bestaande en geprognosticeerde liquiditeitsposities. De treasurer zal zich een beeld moeten vormen van de positie op de vermogensmarkt en hierop inspelen. Dit kan door het ontwikkelen van een financiële strategie waardoor de financierbaarheid van de gemeente wordt geoptimaliseerd.

Artikel 5. Financiering één jaar en langer

Bij het aantrekken van financieringen voor een periode van één jaar en langer gelden de volgende uitgangspunten:

- a. Financieringen worden enkel aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak;
- b. Het aantrekken van vreemd vermogen is slechts toegestaan indien:
 - het beschikbare vermogen of liquiditeit niet toereikend is;
 - bij een normale (verwachte) rentestructuur de kasgeldlimiet volledig benut is;
- c. Toegestane instrumenten bij het aantrekken van financieringen zijn: onderhandse leningen, vastegeldleningen en medium term notes (MTN); de gemeente vraagt offertes op bij minimaal 2 instel-

- lingen alvorens een financiering wordt aangetrokken; deze offertes worden door de gemeente schriftelijk vastgelegd.
- d. De gemeente Borne hanteert totaalfinanciering. Financieringsbeslissingen hebben daarom betrekking op de totale financiële positie op een bepaald moment. Beoogd wordt hiermee om tot een minimalisering van de financieringskosten te komen, o.a. door beperking van afsluitkosten en door schaalvoordelen.

Dit artikel is gebaseerd op artikel 2 van de wet Fido: het aantrekken van middelen met als doel deze met winstoogmerk te beleggen is nadrukkelijk niet toegestaan.

Onderhandse geldleningen zijn leningen waarvan de voorwaarden in onderling overleg met de geldgevende partij kunnen worden vastgesteld.

De richtlijn om minimaal 2 offertes aan te vragen beoogt de marktconformiteit van financieringen te waarborgen, voor bijv. te betalen rentepercentages, provisies, (boete-)clausules bij vervroegde aflossing. Via het opvragen van meerdere offertes wordt bereikt dat er een objectief beeld is van de gebruikelijke tarieven en voorwaarden op de financiële markten op het moment van afsluiten van overeenkomsten van geldlening.

Artikel 6. Schatkistbankieren

- a. Overtollige liquide middelen (boven het drempelbedrag) van de gemeente mogen alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden of onderling worden uitgeleend aan andere decentrale overheden wanneer dit opportuun is.
- b. Het drempelbedrag voor de gemeente Borne is gelijk aan 2,00% van het begrotingstotaal.

Schatkistbankieren is gebaseerd op het principe van zero-balancing. Dit houdt in dat dagelijks aan het einde van de dag de overtollige middelen worden afgeroomd naar of aangevuld uit de schatkist. De gemeente heeft hiervoor een speciale rekening geopend bij de BNG, de werkrekening schatkistbankieren (SKB).

De gemeente is gerechtigd om een bepaald bedrag aan middelen buiten de Rijks schatkist aan te houden. Gerekend over een kwartaal mag het op dagbasis buiten de Rijks schatkist aangehouden bedrag gemiddeld niet hoger zijn dan het drempelbedrag. Het drempelbedrag wordt bepaald op basis van de begrotingsomvang van de gemeente.

Voor de gemeente Borne is het drempelbedrag gelijk aan 2,00% van het begrotingstotaal, waarbij het drempelbedrag minimaal € 1.000.000 bedraagt, dit conform de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden.

Schatkistbankieren kent ook een bepaling over decentrale overheden die overtollige middelen aan elkaar lenen als alternatief voor het aanhouden van die overtollige middelen in de schatkist. We doen dit alleen wanneer dit opportuun is. Het gaat daarbij expliciet over leningen die verstrekt worden in het kader van de publieke taak en decentrale overheden die geen toezichtrelatie hebben.

Artikel 7. Langlopende uitzettingen

Bij het uitzetten van middelen uit hoofde van de treasury functie voor een periode van één jaar en langer gelden de volgende uitgangspunten:

- a. Uitzettingen worden uitsluitend gedaan met inachtneming van de voorwaarden onder hoofdstuk 3. Risicobeheer;

Een langdurig overschot levert minder op dan het rendement op uitzettingen. Bij het uitzetten van middelen dient aan de hand van de liquiditeitsprognose de horizon van de overliquiditeit te worden bepaald.

Artikel 8. Relatiebeheer

De gemeente beoogt het realiseren van gunstige c.q. marktconforme condities voor af te nemen financiële diensten. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- a. Bankrelaties en hun bancaire condities worden ten minste eens in de vijf jaar beoordeeld;

- b. Financiële instellingen dienen in landen met minimaal een AA-rating gevestigd te zijn en onder Nederlands of anderszins Europees toezicht te vallen, zoals De Nederlandse Bank;
- c. Tussenpersonen dienen geregistreerd te staan bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en daarvan een vergunning als makelaar te hebben ontvangen.

Tussenpersonen zijn intermediair bij het afsluiten van financiële transacties en vallen niet onder het begrip 'tegenpartijen'. De vereisten onder lid c gelden daarom niet voor tussenpersonen. Om dit te ondervangen is de eis dat tussenpersonen onder toezicht van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) staan en daarvan een vergunning als makelaar hebben.

3. Risicobeheer

Artikel 9. Renterisicobeheer

Bij het renterisicobeheer wordt gestreefd naar beperking van het renterisico op de lange en korte schuld:

- a. De kasgeldlimiet wordt niet overschreden conform de Wet Fido;
- b. Indien de gemeente voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet toch overschrijdt dan stelt het college de gemeenteraad en de toezichthouder daarvan op de hoogte. Tevens wordt een plan gemaakt op welke wijze er weer binnen de kasgeldlimiet wordt gekomen;
- c. De renterisiconorm wordt niet overschreden conform de Wet Fido;
- d. Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning en passen binnen lid a en c van dit artikel;
- e. Bij nieuwe leningen wordt de rente typische looptijd zoveel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand, looptijd van huidige leningenportefeuille en de verwachte renteontwikkelingen;
- f. Om renterisico's te beperken en het renteresultaat te optimaliseren wordt het aantrekken van externe financieringsmiddelen zoveel mogelijk beperkt; primair worden de beschikbare interne financieringsmiddelen aangewend;
- g. De rentevisie van de gemeente Borne wordt verwoord in de paragraaf Financiering van de programmabegroting en jaarstukken en is minimaal gebaseerd op de rentevisie van de Bank Nederlandse Gemeenten;
- h. Binnen de kaders gesteld onder hoofdstuk 2, streeft de gemeente naar spreiding in de rentetypische looptijden van leningen en uitzettingen.

Renterisicobeheer omvat het beperken van de invloed van (externe-) rentewijzigingen op de financiële resultaten van de gemeente. Een belangrijk uitgangspunt van de wet is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van de gemeente Borne.

Kasgeldlimiet

Om een grens te stellen aan korte financiering (met een rentetypische looptijd tot één jaar) is in de wet de zogenaamde kasgeldlimiet opgenomen. Het renterisico kan met name voor korte financiering aanzienlijk zijn, omdat rentefluctuaties bij zo'n financiering direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten. De kasgeldlimiet is een percentage (8,5%) van het totaal van de primaire begroting. Concreet betekent dit dat als voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet wordt overschreden de toezichthouder (= de provincie) daarvan op de hoogte wordt gesteld. Daarbij moet dan aan de provincie een plan worden voorgelegd om binnen de kasgeldlimiet te blijven. Dit kan betekenen dat de korte termijn leningen omgezet moeten worden naar langere termijn financiering.

Renterisiconorm

De doelstelling achter de renterisiconorm is dat de gemeente haar leningportefeuille zo moet spreiden dat de risico's bij herfinanciering over de jaren gespreid worden. De norm is een vastgesteld percentage (20%) van het begrotingstotaal. Dat houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen (herfinancieringen) en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20 % van het begrotingstotaal.

Rentevisie

Een rentevisie is een verwachting over de renteontwikkeling; op basis daarvan wordt een financierings- en beleggingsbeleid gevoerd. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van onze huisbankier (Bank Nederlandse Gemeenten). Afstemming van het beleid op de rentevisie betekent bijvoorbeeld dat met het aantrekken van lange termijn financiering wordt gewacht indien men een rentedaling verwacht.

Artikel 10. Intern liquiditeitenbeheer

- a. De gemeente Borne beperkt haar interne liquiditeitsrisico's door haar treasury activiteiten mede te baseren op een korte termijn liquiditeiten planning (looptijd tot één jaar).
- b. Daarnaast wordt een meerjarige liquiditeiten planning met een looptijd van minimaal vier jaar gehanteerd.

Het intern liquiditeitsrisicobeheer is het risico van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitsplanning en meerjareninvesteringsplanning waardoor als gevolg daarvan de financieringskosten hoger kunnen uitvallen.

Interne liquiditeitsrisico's doen zich o.a. voor wanneer middelen voor een bepaalde periode zijn uitgezet en gedurende de looptijd daarvan blijkt dat (een deel van) die middelen (onverwacht) nodig (is) zijn. Dit kan tot gevolg hebben dat tijdelijk een lening moet worden afgesloten (de uitzettingen kunnen vast staan in een deposito) of dat tussentijds een uitzetting moet worden verkocht (een obligatie). Dit kan in beide gevallen negatieve gevolgen hebben voor de financiële resultaten.

Ter beperking van dit risico baseert de gemeente financiële transacties mede op een liquiditeitsprognose. Daarin zijn de toekomstige inkomsten en uitgaven met een planningshorizon van één jaar opgenomen. Ten aanzien van het meerjarig investeringsplan wordt een globale planning opgesteld met een prognose over een periode van vier jaar. In de praktijk is het opstellen van een betrouwbare en nauwkeurige liquiditeitsprognose niet eenvoudig. Dit heeft te maken met de inherente onzekerheden die zijn verbonden aan de gemeentelijke activiteiten/ projecten en met mogelijke financiële gevolgen. Het is daarom van belang dat de treasuryfunctie goed op de hoogte is van de financiële ontwikkelingen in de totale organisatie.

Artikel 11. Valutarisicobeheer

Valutarisico's worden in de gemeente Borne uitgesloten door uitsluitend in euro's leningen aan te gaan of een garantstelling af te geven.

Valutarisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat op een bepaald moment de waarde van vreemde valuta's soorten, uitgedrukt in euro's, afwijkt van wat verwacht werd op het beslismoment. Omdat het Besluit Leningvoorwaarden Decentrale Overheden (BLDO) bepaalt dat decentrale overheden slechts in euro's mogen lenen, uitzetten en garanderen kan de gemeente geen valutarisico lopen.

Het land waar een financiële instelling is gevestigd hoeft zelf de euro overigens niet als nationale munteenheid te hebben. Ook in EER-landen waar dat niet het geval is, zijn uitzettingen toegestaan, mits deze in euro's wordt gedaan.

Artikel 12. Koersrisicobeheer

Koersrisico's zijn voor de gemeente Borne uitgesloten doordat uitzettingen alleen nog mogelijk zijn door het aanhouden van tegoeden in de Rijks schatkist en/of door het verstrekken van leningen aan andere decentrale overheden.

Koersrisicobeheer omvat het risico dat de koers van een effect (uitzetting) een onverwachte (en vaak ongewilde) beweging maakt. Omdat hiervan bij het Rijk geen sprake is kan koersrisico's van gelden die in de Rijks schatkist worden aangehouden op nihil worden gesteld. Ditzelfde geldt voor andere decentrale overheden.

Artikel 13. Kredietrisicobeheer

Kredietrisico's zijn voor de gemeente Borne uitgesloten doordat uitzettingen alleen nog mogelijk zijn door het aanhouden van tegoeden in de Rijks schatkist en/of door het verstrekken van leningen aan andere decentrale overheden wanneer dit opportuun is.

Het kredietrisico heeft betrekking op de mogelijkheid dat een tegenpartij, waarbij uitzettingen uitstaan, failliet gaat waardoor de hoofdsom verloren gaat. Omdat hiervan bij het Rijk geen sprake is kan het kredietrisico van gelden die in de Rijks schatkist worden aangehouden op nihil worden gesteld. Ditzelfde geldt voor uitgezette leningen aan andere decentrale overheden.

4. Administratieve organisatie en interne controle

Artikel 14. Uitgangspunten administratieve organisatie en interne controle

In het kader van de treasuryfunctie gelden de volgende algemene uitgangspunten op het gebied van administratieve organisatie en interne controle:

- a. De verantwoordelijkheden en bevoegdheden met betrekking tot de treasuryactiviteiten zijn op eenduidige wijze schriftelijk vastgelegd.
- b. Bevoegdheden zijn via delegatie en mandaat nader schriftelijk vastgelegd.
- c. Bij het uitvoeren van treasurywerkzaamheden is functiescheiding doorgevoerd met als belangrijkste voorwaarden:
 1. Iedere transactie wordt vooraf door minimaal twee functionarissen zichtbaar geautoriseerd (het twee-handtekeningen-principe);
 2. De uitvoering en controle geschiedt door afzonderlijke functionarissen.
 3. De uitvoering en registratie in de financiële administratie geschiedt door afzonderlijke functionarissen.

Bij de treasuryfunctie zijn meerdere functionarissen betrokken. Het treasurystatuut legt expliciet de delegatie en mandatering vast, over welke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden de verschillende betrokkenen hebben. Hierbij is aansluiting gezocht bij het Algemeen mandaatbesluit gemeente Borne.

Met het oog op de omvang en de aard van de transacties en de hiermee samenhangende risico's, zijn in dit artikel een aantal specifieke uitgangspunten opgenomen teneinde een eenduidige functiescheiding aan te brengen tussen beleidsbepaling en de uitvoering en tussen de administratie en controle op financiële transacties.

Artikel 15. Verantwoordelijkheden

De taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot de treasuryfunctie van de gemeente staan in onderstaande tabel gedefinieerd.

FUNCTIE	TOELICHTING
Gemeenteraad	• Het vaststellen de treasury (financierings-)paragraaf in de programma-begroting en de jaarrekening; • Het houden van toezicht op de uitvoering van het treasurybeleid;
College van B&W	• Het vaststellen van treasurydoelstellingen, het beleid en de beleidskaders; • Het uitvoeren van het treasurybeleid (formele verantwoordelijkheid); • Evalueren en als gevolg daarvan bijstellen van het treasurybeleid. • Het rapporteren aan de gemeenteraad bij de Planning en Control cyclus over de uitvoering van het treasury beleid in de financieringsparagraaf (o.a. kasgeldlimiet en renterisiconorm)
Portefeuillehouder Financiën	• Verantwoordelijk voor de uitvoering van het treasurybeleid.

FUNCTIE	TOELICHTING
Concerncontroller	• Het bewaken van de kwaliteit van de treasury processen; • Het controleren van de volledigheid en betrouwbaarheid van de informatievoorziening van de treasuryfunctie en hierover rapporteren.
Gemeentesecretaris/ algemeen directeur	• Het uitvoeren van het treasurybeleid (ambtelijke verantwoordelijkheid); • Het zorgdragen voor de juiste uitvoering en verantwoording van de aan haar/ hem gemandateerde treasuryactiviteiten conform de mandaatregeling, het treasurystatuut en de paragraaf financiering. • Het autoriseren van de af te sluiten transacties (bij een looptijd > 1 jaar);

Strategisch (beleids)adviseur financiën en financiële administratie adviseur	- Het voorbereiden van beleidsvoorstellen op treasurygebied; - Het opzetten van administratieve richtlijnen op het gebied van treasury; - Het bewaken van de kwaliteit van de treasuryprocessen; - Het doen van voorstellen aan de algemeen directeur en de teamleider financiën & control tot het afsluiten van financiële contracten voortvloeiend uit de deelfuncties: risicobeheer, gemeentefinanciering en kasbeheer. - Het afleggen van verantwoording over de uitgevoerde treasurytaken. - Adviseren over de financiële gevolgen van activiteiten en projecten. - Zetten 2^e handtekening in de BNG of Rabobank; - Ondertekenen kasgeldovereenkomsten.
Financieel administratief medewerker	- Het afhandelen van het betalingsverkeer (o.a. zetten 1^e handtekening in de BNG of Rabobank); - Het feitelijk uitvoeren van de treasurytransacties; - Het juist en volledig administreren van de bezittingen, schulden, rechten, verplichtingen, inkomsten, uitgaven, ontvangsten en betalingen in de financiële administratie. - Het zorgdragen voor de juiste uitvoering en verantwoording van de aan haar/ hem gemandateerde treasuryactiviteiten conform het mandaatbesluit, het treasurystatuut en de paragraaf financiering;
Budgethouders en -beheerders	Het zorgdragen voor het tijdig aanleveren van de informatie wat betreft toekomstige uitgaven en ontvangsten.
Treasurycommissie	- Bestaande uit de volgende functie: teamleider Financiën & Control, 1 financieel administratief medewerker, strategisch financieel adviseur en financieel administratie adviseur. - Komt elk kwartaal samen om de liquiditeitenplanning en andere treasury gerelateerde zaken te bespreken.

Artikel 16. Bevoegdheden

In onderstaande tabel staan bevoegdheden met betrekking tot treasury activiteiten weergegeven alsmede de daarbij benodigde autorisatie.

Saldo-, liquiditeiten- en geldstromenbeheer	Bevoegd (1e handtekening)	Autorisatie (2e handtekening)
Het uitzetten van middelen korter dan één jaar	Financieel administratief medewerker	Financieel administratie adviseur of strategisch financieel (beleids)adviseur
Het aantrekken van middelen korter dan één jaar	Financieel administratief medewerker	Financieel administratie adviseur of strategisch financieel (beleids)adviseur
Betalingsopdrachten voorbereiden en versturen	Financieel administratief medewerker	Financieel administratie adviseur of strategisch financieel (beleids)adviseur

Bankrelatiebeheer	Bevoegd (1^e handtekening)	Autorisatie (2^e handtekening)
Bankrekeningen openen/ sluiten/ wijzigen	Financieel administratief medewerker	Financieel administratie adviseur of strategisch financieel (beleids)adviseur
Bankcondities en tarieven afspreken	Financieel administratief medewerker	Financieel administratie adviseur of strategisch financieel (beleids)adviseur

Financiering en uitzetting	Bevoegd (1e handtekening)	Autorisatie (2e handtekening)
-----------------------------------	---	---

Het aantrekken of uitzetten van financieringsmiddelen langer dan één jaar	Financieel administratie adviseur of strategisch financieel (beleids)adviseur	Algemeen directeur
Uitzettingen via SVN (startersleningen/duurzaamheidsleningen etc.)	Beleidsadviseur Vastgoed en grondzaken	Teamleider Ontwikkeling en vastgoed

Artikel 17. Informatievoorziening

Met betrekking tot de treasury activiteiten dient tenminste de in de onderstaande tabel opgenomen informatie te worden verstrekt door de betreffende functionarissen.

Informatie	Frequentie	Informatie-verstrekker	Informatie-ontvanger
1. Gegevens m.b.t. toekomstige uitgaven en ontvangsten voor de liquiditeitenplanning	Maandelijks/ incidenteel	Afdelingsmanagers en teamleiders	Financieel administratief medewerker
2. Liquiditeitenplanning	Maandelijks/ incidenteel	Financieel administratief medewerker	Financieel administratie adviseur
3. Paragraaf financiering in Programmabegroting	Jaarlijks	College van B&W	Gemeenteraad
4. Evaluatie treasury activiteiten in paragraaf financiering van de jaarrekening	Jaarlijks	College van B&W	Gemeenteraad
5. Voortgang onderdelen treasury paragraaf via tussentijdse rapportages	Halfjaarlijks	College van B&W	Gemeenteraad
6. Informatie aan derden (toezichthouder en CBS)	Incidenteel	Financieel administratie adviseur	Provincie en CBS
7. Relevante informatie aangaande treasuryactiviteiten	Incidenteel	Teamleider Financiën & Control	Portefeuillehouder Financiën

5. Slotbepalingen

5.1. Citeertitel

Deze nota wordt aangehaald als "Treasurystatuut gemeente Borne 2025".

5.2. Wijzigingen van de nota

Indien wet- en regelgeving of andere omstandigheden dit vereisen wordt deze nota opnieuw beoordeeld op toepasbaarheid en actualiteit en, waar nodig, aangepast.

5.3. Intrekking oude nota

Het "Treasurystatuut gemeente Borne 2021" wordt met terugwerkende kracht ingetrokken op 1 december 2025.

5.4. Inwerkingtreding

Deze nota treedt met terugwerkende kracht in werking op 1 december 2025 en wordt openbaar gepubliceerd.

Bijlage 1 – Wet- en regelgeving

- Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido)
<https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0011987&z=2013-12-15&g=2013-12-15>
- Regelingen Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (RUDDO)
<https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0012076&z=2014-12-30&g=2014-12-30>
- Regeling schatkistbankieren decentrale overheden
<https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0034336&z=2023-10-05&g=2023-10-05>
- Wet houdbare overheidsfinanciën
<https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0034360&z=2019-01-01&g=2019-01-01>
- Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV)
<https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0014606&z=2019-07-01&g=2019-07-01>
- Besluit Markt & Overheid
<https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0031654&z=2012-07-01&g=2012-07-01>
- Financiële verordening artikel 212 GW Gemeente Borne 2023
<http://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR720571>
- Algemeen mandaatbesluit gemeente Borne 2024
<http://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR719180>

Bijlage 2: Begripsbepaling

BEGRIP	TOELICHTING
Administratie	Het systematisch verzamelen, vastleggen en verwerken van gegevens en het verstrekken van informatie ten behoeve van de besturen, het functioneren en beheersen van de gemeentelijke organisatie en het afleggen van verantwoording hierover, ook omvattende de administratie en verantwoording aangaande de geldmiddelen en leningen.
Autorisatie	Een zelfstandige, inhoudelijke afweging waarbij de overwegingen hiervan schriftelijk zijn vastgelegd.
Administratieve organisatie	Het stelsel van organisatorische maatregelen gericht op het tot stand brengen van de goede werking van de administratie.
Borgstelling	Het zich verbinden aan een verbintenis van een schuldenaar.
Decentrale overheden	Provincies, gemeenten en waterschappen.
Deposito	Niet-verhandelbare belegging bij een bank, waarbij een bedrag voor een vaste periode tegen een vast rentepercentage wordt weggezet.
Derivaten	Financiële instrumenten die hun bestaan ontleen aan een bepaalde onderliggende waarde. De onderliggende waarden kunnen financiële producten, zoals leningen of obligaties zijn. Derivaten worden onder andere gebruikt om renterisico's te sturen en financieringskosten te minimaliseren.
Financiële instelling	Een instelling als bedoeld in artikel 1, onder b, van de regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden.
Financiering	Het aantrekken van benodigde financiële middelen voor een periode van minimaal één jaar. Deze middelen kunnen bestaan uit zowel eigen vermogen als vreemd vermogen.
Garantie	Besluit om een garantie te verlenen tot zekerstelling aan de geldgever van de betaling van rente en aflossing indien de geldnemer daarmee in gebreke is gebleven.
Geldstromenbeheer	Al die activiteiten die nodig zijn om liquiditeiten te transfereren zowel binnen de organisatie zelf als tussen de organisatie en derden (betalingsverkeer).
Intern liquiditeitsrisico	De risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitsplanning en meerjaren-investeringsplanning waardoor financiële resultaten c.q. financieringsbehoeften kunnen afwijken van de verwachtingen.

(VERVOLG BEGRIPSBEPALING)

BEGRIP	TOELICHTING
Koersrisico	Het risico dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen.
Kredietrisico	De risico's op een waardedaling van een vordering ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij als gevolg van insolventie (financieel onvermogen) of deficit (financieel tekort).
Liquiditeitenbeheer	Het aantrekken en uitzetten van middelen.
Liquiditeitenplanning	Een gestructureerd overzicht van de toekomstige inkomsten en uitgaven ingedeeld naar aard en tijdseenheid.
Liquiditeitspositie	Omvat het totaal van de rekening-courantsaldi en kasgeldleningen og/ug (opgenomen geld en uitgeleend geld). Deze positie bepaalt of de gemeente in staat is om aan de korte termijn (< 1 jaar) verplichtingen te kunnen voldoen.
Publieke taak	Door de gemeenteraad in de begroting, verordening, raadsbesluit of ander beleidsdocument aangewezen gemeentelijke taak in het kader van vastgestelde beleidsdoelen.

Rating	De inschatting van de kans op eventuele wanbetalingen bij toekomstige rente- en aflossingsbetalingen op schuld papier.
Renterisico	Het gevaar van ongewenste veranderingen van de (financiële) resultaten van de gemeente door rentewijzigingen.
Renterisiconorm	Een bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal van de gemeente, dat aangeeft welk deel van de vaste schuld maximaal in aanmerking komt voor aflossing en/of renteherziening.
Rentetypische looptijd	Het tijdsinterval gedurende de looptijd van een geldlening, waarin op basis van de voorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare, constante rentevergoeding.
Rentevisie	Toekomstverwachting over de renteontwikkeling.
Saldobeheer	Het beheer van de dagelijkse saldi op de rekeningen.
Schatkistbankieren	Decentrale overheden dienen al hun overtollige middelen aan te houden in de schatkist bij het ministerie van Financiën.
Treasuryfunctie	De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. De treasuryfunctie bestaat uit vier deelfuncties: risicobeheer, gemeentefinanciering, kasbeheer en debiteuren- en crediteurenbeheer.

(VERVOLG BEGRIPSBEPALING)

BEGRIJF	TOELICHTING
Uitzettingen	Het tijdelijk toevertrouwen van liquiditeiten aan derden tegen vooraf overeengekomen condities en bedingen. Kortlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode tot één jaar en langlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode van één jaar of langer.
VIC	Verbijzonderde Interne Controle (VIC) is een onafhankelijke, objectieve functie die zekerheid verschaft en adviesopdrachten uitvoert, om meerwaarde te leveren en de operationele activiteiten van de organisatie te verbeteren.